

Paragraaf B

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting van de gemeente Geertruidenberg is. Dit is van belang wanneer een financiële tegenvaller zich voordoet. Aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen.

Deze paragraaf heeft zijn basis in artikel 11 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten) en de daarop van toepassing zijnde toelichting.

Conform dit artikel moet deze paragraaf ten minste bevatten:

- het beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's (onderdeel 2);
- een inventarisatie van de risico's (onderdeel 3);
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit (onderdeel 4);
- een berekening van het weerstandsvermogen en een oordeel hierover
- een kengetal voor de:
  - 1a) Netto schuldquote
  - 1b) Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
  - 2) Solvabiliteitsratio
  - 3) Grondexploitatie
  - 4) Structurele exploitatieruimte
  - 5) Belastingcapaciteit
- een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Vervolgens wordt een berekening gemaakt van het weerstandsvermogen en oordeel gevormd over het weerstandsvermogen (onderdeel 5).

Ter completering volgt een nieuw verplicht onderdeel van deze paragraaf. In deze paragraaf worden de kengetallen opgenomen met een toelichting hierop (onderdeel 6).

Gemeente Geertruidenberg vindt goed risicomanagement belangrijk en acht het wenselijk risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering en ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen beheersbaar te maken. Een zo volledig mogelijk inzicht in potentiële risico's en hun gevolgen maakt het mogelijk een uitspraak te kunnen doen over het wel of niet aanvaarden van het risico en over voor het wel of niet nemen van eventuele aanvullende maatregelen. Hierdoor kunnen op verantwoorde wijze besluiten worden genomen en worden risico's tot een gewenst niveau beperkt.

Risicomanagementbeleid

In januari 2016 is het geactualiseerde risicomanagementbeleid vastgesteld. Hierin worden kaders gesteld ten aanzien van de reikwijdte en toepassing van risicomanagement.

Risicomanagement is gemeentebreed doorgevoerd. Het risicoprofiel is uitgewerkt voor de reguliere bedrijfsprocessen én de projecten, zodat de hierbij behorende weerstandscapaciteit van Gemeente Geertruidenberg kan worden berekend. Verdere verfijning en doorontwikkeling van risicomanagement vindt doorlopend plaats.

Risico's

Een risico is de kans op een gebeurtenis met effect op het behalen van de door de organisatie gestelde doelstellingen.

Risicoprofiel

Onderstaande tabel geeft de resultaten weer van de risico-inventarisatie voor gemeente Geertruidenberg. Om de risico's van onze gemeente systematisch in kaart te brengen en te beoordelen is er een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is een dynamisch geheel: als er aanleiding toe is, worden risico's toegevoegd, gewijzigd en/of verwijderd. Hierbij is gebruik gemaakt van NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem).

Ten behoeve van het begroting 2020 zijn de risico's beoordeeld door de clusters. In totaal zijn 152 risico's in beeld gebracht, hierbij is een aantal kleine risico's samengevoegd en is een aantal nieuwe risico's toegevoegd (begroting 2019: 152, jaarverslag 2018: 150). De tabel geeft een inschatting van de kans dat een risico zich voordoet, afgezet tegen het financiële gevolg:

Aantal risico's (geldgevolg tegen kans uitgezet)					
x > € 200.000			2	3	
€ 100.000 < x < € 200.000	2			3	1
€ 40.000 < x < € 100.000	1	3	4	4	2
€ 10.000 < x < € 40.000	6	4	10	5	3
x < € 10.000	21	18	20	11	10
Geen geldgevolgen	6	5	3	2	3
	Kans	Kans	Kans	Kans	Kans
	1	2	3	4	5

Klassificering kans

- 1. < of 1 keer per 10 jaar (10%)
- 2. 1 keer per 5-10 jaar (30%)
- 3. 1 keer per 2-5 jaar (50%)
- 4. 1 keer per 1-2 jaar (70%)
- 5. 1 keer per jaar of vaker (90%)

In het volgende overzicht worden de tien risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben geleverd aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij geeft het invloed percentage de invloed van een risico op het totale risicoprofiel weer.

Risico's

Begr 2020	Jrr 2018	Begr 2019		Begroting 2020		Programma
				Kans	Invloed	
1	1	1	Precariobelasting niet kunnen innen (590)	70%	36,75%	AD
2			Achterstallig onderhoud wegen, infrastructurele kunstwerken (128)	70%	9,62%	1
3	2	5	Bedrijfswaarde wordt maatstaf bij waardering WOZ-waarde (554)	70%	9,62%	AD
4	-	-	Gemeente wordt eigenaar van Dongemond Sporthal (597)	50%	3,44%	3
5	-	-	Toepassing Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, vrijwillige brandweer (596)	50%	3,44%	7
6			Onvoldoende kunnen terugvorderen van BTW (over bepaalde dienstverlening) (569)	90%	2,75%	3
7	7	7	Onvoldoende gelden bij verenigingen om nieuwbouw van sportcomplex te realiseren (568)	70%	2,41%	3
8	5	3	School kan bouwplan niet tijdig realiseren ondanks de van de gemeente ontvangen beschikbare middelen (570)	70%	2,14%	4
9			Algemene uitkering gemeentefonds valt lager uit dan begroot (528)	70%	2,13%	AD
10	3	2	Geen volledige compensatie loon- en prijsstijgingen via de algemene uitkering (580)	90%	1,60%	AD
	4	4	Achterstallig onderhoud gemeentelijke gebouwen als gevolg van beperkte budgetten (535)	70%	0,57%	6
	6	9	Onverwachte stijging personeelslasten (591)	90%	0,00%	7
	8	8	Een stijging van aantal bijstandsgerechtigden of toename aantal aanvragen bijzondere bijstand (49/565)	50%	1,15%	5
	9		Constatering bodemverontreiniging en overheveling bodemtaken (333)	50%	0,46%	1
	10		Opruiming dumping drugsafval binnen gemeente grenzen (592)	90%	0,51%	1
		6	Herijking van het huisvestingsprogramma (IHP) scholen (578)	70%	0,00%	4
		10	Onvoldoende rijksmiddelen om de beoogde transformatie binnen de jeugdhulp vorm te geven (530)	90%	1,37%	5
				Begroting 2019	Jaarverslag 2018	Begroting 2020
Totaal grote risico's				€ 3.469.000	€ 3.450.000	€ 4.950.000
Overige risico's				€ 2.192.505	€ 2.123.905	€ 2.781.505
Totaal alle risico's				€ 5.661.505	€ 5.573.905	€ 7.731.505

Uit de tabel blijkt dat de mutatie van het maximale risico ten opzichte van de vorige actualisatie (bij het jaarverslag 2018) € 2.157.600 (hoger) is. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de nieuwe risico's, wijziging in risicobedragen en verwijderde (samengevoegde) risico's. De risico's met de meeste impact zijn:

- Achterstallig onderhoud wegen (580.000)
- Precariobelasting (500.000)
- Toepassing wet normalisering rechtspositie ambtenaren vrijwilligers brandweer (300.000)
- Gemeente wordt eigenaar van sporthal Dongemond (300.000)
- Integrale aanpak ondermijning (200.000)
- Onvoldoende kunnen terugvorderen van BTW (150.000)
- Algemene uitkering valt lager uit (100.000)
- Bedrijfswaarde wordt maatstaf bij waardering WOZ (100.000)
- Betalen wachtgeld wethouders (100.000)
- Geen volledig loon/prijs compensatie algemene uitkering (-200.000)

Voor de toelichting op de risico's en beheersmaatregelen verwijzen we naar de toelichting in de programma's (zie vorige tabel).

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Geertruidenberg beschikt om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken.

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages			
Percentage	Bedrag	Percentage	Bedrag
5%	€ 1.003.802	55%	€ 2.209.748
10%	€ 1.157.987	60%	€ 2.366.290
15%	€ 1.278.768	65%	€ 2.528.922
20%	€ 1.385.376	70%	€ 2.692.403
25%	€ 1.486.409	75%	€ 2.855.355
30%	€ 1.588.887	80%	€ 3.024.399
35%	€ 1.693.220	85%	€ 3.195.058
40%	€ 1.804.637	90%	€ 3.388.973
45%	€ 1.925.086	95%	€ 3.636.146
50%	€ 2.060.349		

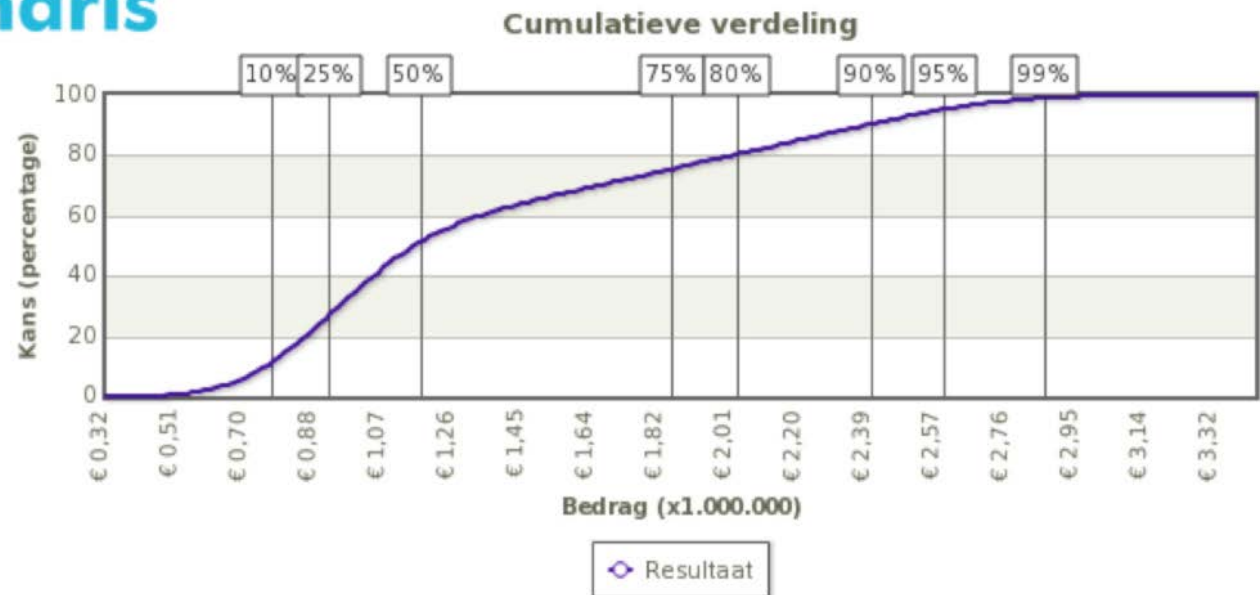
Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is € 7.731.505 (zie voorgaande tabel). De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De resultaten van de risicosimulatie staan hiernaast weergegeven.

Hieruit volgt dat bijvoorbeeld met 20% zekerheid alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 1,4 miljoen.

De benodigde weerstandscapaciteit bij een zekerheidspercentage van 90 is € 3,4 miljoen (begroting 2019: € 2,4 miljoen; jaarverslag 2018: 2,4 miljoen). Met 90% zekerheid kunnen met dit bedrag alle risico's worden afgedekt.

naris

De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2018 € 992.031 hoger. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- Benodigde weerstandscapaciteit m.b.t. precariobealsting (+)
- Benodigde weerstandscapaciteit m.b.t. achterstalling onderhoud wegen (+)
- Benodigde weerstandscapaciteit m.b.t. sporthal Dongemond college (+)
- Benodigde weerstandscapaciteit m.b.t. toepassing wet normalisering rechtspositie ambtenaren vrijwilligers brandweer (+)

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit	1 januari 2020	1 januari 2021	1 januari 2022	1 januari 2023
Incidentele weerstandscapaciteit (in vermogen)	5.468.944	2.377.693	2.377.693	2.377.693
Vrij aanwendbare algemene reserve	4.959.973	505.568	868.026	1.527.872
Vrije algemene reserve	1.571.000	1.472.000	1.910.000	1.837.000
Weerstandsreserve	3.388.973	3.388.973	3.388.976	3.388.973
Vrij aanwendbare bestemmingsreserve	508.971	536.835	536.835	536.835
Gerealiseerde resultaat (programmabegroting)				
Structurele weerstandscapaciteit (in exploitatie)	953.275	953.275	953.275	953.275
Onvoorzien	45.000	45.000	45.000	45.000
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	908.275	908.275	908.275	908.275
Onbenutte capaciteit afvalstoffenheffingen				
Totale weerstandscapaciteit	6.422.219	6.351.083	6.789.086	6.716.083

Vrije aanwendbare algemene reserve

Het huidige beleidskader met betrekking tot reserves en voorzieningen is neergelegd in de Financiële Verordening 2017. Om te voorkomen dat bij een calamiteit direct het bestaande beleid moet worden bijgesteld, is gekozen voor het vormen van een afzonderlijk weerstands reserve. Deze reserve mag ook slechts in dit kader worden aangewend. Vanuit de vrij aanwendbare algemene reserve wordt de weerstandsreserve op het niveau gebracht van de benodigde weerstandscapaciteit.

Vrij aanwendbare bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. De bestemmingsreserves kunnen, zolang de raad de bestemming kan wijzigen, tot de weerstandscapaciteit worden gerekend. Voor sommige bestemmingsreserves zal een aanwending als weerstandscapaciteit echter

aanzienlijke negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen met zich meebrengen. Dit geldt voor reserves die zijn gevormd om de afschrijvingslasten of kapitaallasten van diverse voorzieningen te dekken zoals Fort Lunet, gemeentehuis, containermanagement en Informatisering en Automatisering (I&A). Tevens geldt dit voor de in het verleden gevormde reserves voor diverse risico's zoals bodemsanering, grondexploitatie, Pilot Bouwen Binnen Strakke Contouren en decentralisaties. Daarom worden bovengenoemde bestemmingsreserves niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit. Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat eventuele aanwending als weerstandscapaciteit geen of geringe negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen met zich meebrengt. Vanwege de extra benodigde middelen voor de weerstandsreserve wordt in de begroting voorgesteld om een aantal van de in het verleden gevormde reserves vrij te laten vallen in de algemene reserve.

Gerealiseerd resultaat volgend uit de programmabegroting

In het BBV is aangegeven dat het gerealiseerde resultaat volgend uit de programmabegroting ook tot het eigen vermogen behoort. Afhankelijk van de bestemming zal daarom ook dit resultaat kunnen worden meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen. In de begroting 2020 wordt voorgesteld het structurele saldo van 2020 ev toe te voegen aan de Vrije Algemene Reserve en het incidentele saldo voor 2020 toe te voegen aan Onvoorzien. De meerjarige saldi (structureel en incidenteel) voor 2021 en verder worden in zijn geheel toegevoegd aan de Vrije Algemene Reserve.

Onvoorzien

De mate waarin van de onbenutte belastingcapaciteit gebruik wordt gemaakt, verschilt van gemeente tot gemeente en is mede afhankelijk van de politieke relevantie van de hoogte van het OZB-tarief. Als zich tegenvallers voordoen, zal de onbenutte belastingcapaciteit niet zonder slag of stoot worden ingezet, maar dit is wel één van de mogelijkheden. Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt aangesloten bij de drie belangrijkste inkomsten van de gemeente te weten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolafvoerrecht, voor zover deze laatste twee niet maximaal mogelijk en/of kostendekkend blijken te zijn. Eventueel onbenutte belastingcapaciteit wordt gerekend tot de beschikbare weerstandscapaciteit voor het begrotingsjaar.

In de opsomming van posten voor de beschikbare weerstandscapaciteit zijn de voorzieningen niet genoemd. Voorzieningen vallen niet onder de weerstandscapaciteit, omdat deze zijn gevormd voor het afdekken van voorzienbare lasten in verband met verplichtingen en risico's waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per balansdatum min of meer onzeker is. Deze lasten hangen samen met de periode voorafgaand aan die datum.

Weerstandsvermogen

Op basis van de huidige gegevens in het risicomanagementsysteem berekenen we het weerstandsvermogen.

Het weerstandsvermogen is te definiëren als 'het vermogen van de gemeente Geertruidenberg om niet-structurele financiële risico's te kunnen opvangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'.

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, leggen we de relatie tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten geven we in onderstaande figuur weer.

Risico's	Weerstandscapaciteit
<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsproces • Financieel • Imago / politiek • Informatie / strategie • Juridisch / aansprakelijkheid • Letsel / veiligheid • Materieel • Milieu • Personeel / Arbo • Product 	<ul style="list-style-type: none"> • Vrij aanwendbare algemene reserve • Vrij aanwendbare bestemmingsreserve • Gerealiseerd resultaat (programmabegroting) • Onvoorzien • Onbenutte belastingcapaciteit OZB • Onbenutte capaciteit afvalstoffenheffingen
Weerstandsvermogen	

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kunnen we afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaci-

teit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. Voor 2020 is dit:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 6.422.219}}{\text{€ 3.388.973}} = \mathbf{1,90}$$

(Jaarverslag 2018: 2,57; Begroting 2019: 2,44)

De daling van de ratio weerstandsvermogen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- De stijging van de benodigde weerstandscapaciteit als gevolg van een gewijzigd risicoprofiel ten opzichte van het jaarverslag 2018;

De ratio weerstandsvermogen voor de jaren 2021 t/m 2023 bedraagt respectievelijk 1,87; 2,00; 1,98.

Gebaseerd op de hierna opgenomen tabel valt het weerstandsvermogen in klasse B. Dit duidt op een weerstandsvermogen wat voldoet aan de in het risicomangementbeleid vastgestelde norm (waarderingscijfer B, ratio weerstandsvermogen tussen de 1,4 en 2,0).

Weerstand velden		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	Uitstekend
B	1.4-2.0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de inzichtelijkheid in de financiële positie van de gemeente te vergemakkelijken wordt aan deze paragraaf in de begroting en in het jaarverslag kengetallen toe gevoegd.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een schuld lager is dan het begrotingstotaal (<100%) dit als voldoende kan worden beschouwd en boven de 130% als onvoldoende. De netto schuldquote van de gemeente Geertruidenberg is voldoende en geeft een dalend verloop. Dit is positief.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote weergegeven (netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier brengen we in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De netto schuldquote van de gemeente Geertruidenberg is voldoende en geeft een dalend verloop. Dit is positief.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen bestaat uit

Kengetallen	Jaarverslag 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Netto schuldquote	49,59%	43,01%	41,08%	36,12%	30,65%	25,99%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	45,43%	38,63%	36,32%	31,28%	25,78%	21,16%
Solvabiliteitsratio	23,83%	20,92%	13,43%	14,57%	15,99%	16,16%
Structurele exploitatieruimte	-0,10%	0,20%	0,85%	0,14%	0,64%	1,16%
Grondexploitatie	1,28%	-2,75%	-1,51%	-1,54%	-1,55%	-1,54%
Belastingcapaciteit	108%	104%	103%	103%	103%	103%

1 Abusievelijk is bij dit kengetal gerekend met totale baten inclusief kostenplaatsen en reserves in plaats van EXCLUSIEF

2 Bij de begroting 2019 is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waarde van een woning in de gemeente Geertruidenberg in plaats van de landelijk gemiddelde WOZ waarde uit de Coelo Atlas

reserves en het resultaat van baten en lasten. In de VNG-publicatie 'Houdbare gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer een solvabiliteitsratio hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende.

De solvabiliteitsratio van de gemeente Geertruidenberg is op basis van die publicatie niet voldoende. De ratio geeft een licht stijgend verloop. Dit is negatief.

Kengetal grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de grond is van belang, omdat deze terugverdiend moet worden bij de verkoop. Boekwaarden worden afgezet tegen de totale baten. Er is geen norm voor deze ratio. Het kengetal voor de grondexploitatie van de gemeente Geertruidenberg is gedaald ten opzichte van de jaarrekening 2018 en zelfs negatief. De totale boekwaarde van de grondexploitatie is negatief (opbrengst>uitgaven), waardoor de risico's voor de gemeente minimaal worden. Dit is positief.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het evenwicht van de begroting wordt er ook gekeken naar de structurele en incidentele lasten en baten. Voorbeeld van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten dan ook hoger zijn dan de structurele lasten is dan ook meer flexibel dan een begroting, waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Er is geen norm voor deze ratio. De structurele exploitatieruimte van de gemeente Geertruidenberg is voor de begroting 2020 en verdere jaren voor alle jaren positief. Voor de begroting 2021 en 2022 is het getal iets minder positief. Ten opzichte van de begroting 2019 is dit cijfer verbeterd, dit is positief.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Centrum voor Onderzoek voor de lagere overheden (Coelo) publiceert deze lasten jaarlijks. Bij de berekening van het kengetal worden de

gemeentelijke woonlasten afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Er is geen norm voor deze ratio. De totale woonlasten van de gemeente Geertruidenberg zijn iets hoger dan het landelijk gemiddelde en geven een dalend verloop. Dit is positief.

Samenhang

De kengetallen moeten in samenhang worden gezien. De kengetallen schuldquote en solvabiliteit liggen binnen de norm van de VNG. De beoordeling van de structurele exploitatieruimte heeft vooral waarde in meerjarig vooruitblikkend perspectief. Hier is zichtbaar dat dit percentage ten opzichte van de begroting 2019 is verbeterd. Het kengetal grondexploitatie kent een dalende trend. Dit is een positieve ontwikkeling.

Op basis van de huidige cijfers kan geconcludeerd worden dat de trend van de kengetallen positief is. Het kengetal solvabiliteit wijkt hier in negatieve zin vanaf.

Het monitoren van de ontwikkeling van de kengetallen naar de toekomst is van belang.

Zie ook de hierna volgende figuur (bron: Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijk relaties).

